

Posudek bakalářské práce Svatopluka Herce „Jan Otto, podnikatel, politik a kulturní činitel, 1841-1916“, Praha 2009, 91 s.

Autor si zvolil atraktivní, moderní historiografii sotva dotčené téma, jež významně protíná domácí politické, hospodářské, sociální a v neposlední řadě i kulturní dějiny. Jeho předností a současně i nevýhodou je skutečnost, že je dochována Ottova rozsáhlá pozůstalost (více než 100 kartonů). Obtíž spočívala ve skutečnosti, že je uložena mimo Prahu a není archivně uspořádána. Přesto se Svatopluku Hercovi podařilo v podstatě celý archivní fond projít a nabídnout tak na základě původního materiálu nový pohled na jednu z klíčových osobností českého národního života období sklonku habsburské monarchie. Fondy Literárního archivu PNP jsou komplementovány sokolskými písemnostmi v Národním archivu a prameny tištěnými. Pramenné založení práce je v každém případě mimořádné, nic na tom nemění skutečnost, že pramennou archivní basi je možné i dále rozšiřovat.

Členění práce je logické. Vyjadřuje autorovu ambici o celistvé pojednání Ottovy osobnosti. Právem je před prostým chronologickým postupem upřednostněno sofistikované analytické pojednání nejvýznamnějších oblastí Ottovy činnosti. Po úvodní kapitole věnované sociálnímu původu a vzdělání následují tři kapitoly zabývající se Ottou jako politikem, veřejným a kulturním činitelem, Ottou jako nakladatelem, knihtiskařem a knihkupcem a Ottou jako manažerem mimo oblast nakladatelské profese. Práci uzavírá syntetizující kapitola věnovaná otázce životního stylu a identity.

Předložené dílo prozrazuje nejen zdravé, kriticky založené badatelské zanícení, ale i neobvykle vysoký stupeň badatelské „zralosti“ vyjádřený produktivním kladením otázek. Z analýzy Ottovy podnikatelské činnosti se odvíjejí odpovědi na to, zda primární v Ottově činnosti je činnost politická či nakladatelská s jejím zásadním kulturním rozměrem celonárodního dosahu, zda činnost politická ovlivňovala činnost nakladatelskou, jaká je

klientela jeho nakladatelství atd. Odpovědi na ně mu pomohly v závěrečné kapitole podávající nástin konstrukce Ottovy identity a charakteristiku jeho místa v české národní společnosti.

Se způsobem interpretace pramenů a závěry práce se v zásadě ztotožňuji, nemám k nim podstatnějších polemických či dokonce kritických připomínek. Pozoruhodné jsou soudy o Ottovi jako politikovi s jeho loajalitou vůči habsburské monarchii, jíž dokázal udržet v souladu s vytrvalou mnohostrannou službou svému národu. Nové jsou charakteristiky Ottova hospodářsko-nacionálního angažmá, ať se již jedná o Národní podnik obchodní a průmyslový či Živnostenskou banku a zejména pak na základě nesoustavných pramenných fragmentů provedená rekonstrukce Ottových podnikatelských aktivit a podnikatelských strategií. Naproti tomu charakteristika Otty jako finančního manažera je spíše komplementující. Její detailnější zpracování by si vyžadovalo studium písemností Živnostenské banky uložených v Archivu ČNB.

Závěrem konstatuji, že adept prokázal na náročném tématu schopnost samostatné kritické práce s prameny a dospěl k seriózním nesporně přínosným badatelským výsledkům. Doporučuji proto jeho práci k úspěšné obhajobě.

Hodnocení:

Praha 10. června 2005

Prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.

Vedoucí práce